

ਮਹੀਨਾਵਾਰ ਸਿਲੇਬਸ ਸਾਲ 2015-16

ਮਹੀਨਾ	ਅਧਿਆਇ	ਉਦੇਸ਼	ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ
ਅਕਤੂਬਰ	ਅਧਿਆਇ-3 ਰੋਸ਼ਨੀਆਂ ਤੋਂ ਕੱਪੜੇ ਤੱਕ	<ul style="list-style-type: none"> ਕੱਪੜੇ ਬਨਾਉਣ ਸਮੇਂ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਰੋਸ਼ਨੀਆਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣ ਜਾਣਗੇ। ਪ੍ਰਯੋਗਾਤਮਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਜਗਿਆਸਾ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣਾ। ਵੇਖਕੇ ਸਮਝ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕਰਨਾ। 	<ul style="list-style-type: none"> ਬੱਚਿਆਂ ਤੋਂ ਸੂਤੀ, ਉੱਨੀ ਅਤੇ ਰੋਸ਼ਨੀ ਕੱਪੜਿਆਂ ਦੇ ਟੁਕੜੇ ਮੰਗਵਾਓ ਅਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। ਸੂਤੀ, ਉੱਨੀ ਅਤੇ ਰੋਸ਼ਨੀ ਧਾਰੇ ਕਾਪੀ ਵਿੱਚ ਚਿਪਕਾਉਣ ਲਈ ਕਹੋ। ਸੂਤੀ, ਉੱਨੀ ਅਤੇ ਰੋਸ਼ਨੀ ਧਾਰੇ ਬੱਚਿਆਂ ਤੋਂ ਮੰਗਵਾਓ। ਰੋਸ਼ਨੀ ਦੇ ਇੱਕ ਸਿਰੇ ਨੂੰ ਚਿਮਟੀ ਨਾਲ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਸਿਰੇ ਨੂੰ ਮੌਮਬੱਤੀ ਦੀ ਲਾਟ ਉੱਪਰ ਲਿਆਉ। ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਨਿਰੀਖਣ ਕਰਨ ਲਈ ਕਹੋ। (ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਲਈ:- ਪੇਜ਼ ਨੰ: 25, ਪਾਠ-3 ਤੇ ਸੁਝਾਅ ਹੈ) ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਨੇੜਲੀ ਹੱਥ ਖੱਡੀ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਹੋ।
ਪਾਠ-6	ਸਾਡੇ ਆਲੋ-ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਪਰਿਵਰਤਨ	<ul style="list-style-type: none"> ਖੇਡ ਖੇਡ ਵਿੱਚ ਵਿਗਿਆਨਕ ਸੋਚ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ। ਇਹ ਕਿਰਿਆ ਪਹਿਲੀ-ਕਿਰਿਆ ਨਾਲ ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਬੱਚੇ ਦਾ ਗਿਆਨ ਵਧਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਡੈਟਾ ਇੱਕਠਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਵਿਕਾਸ 	<ul style="list-style-type: none"> ਪਰਤਵੇਂ ਪਰਿਵਰਤਨ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਗੁਬਾਰਾ ਫੁਲਾਉਣ ਅਤੇ ਹਵਾ ਬਾਹਰ ਨਿਕਾਲਣ ਦੀ ਕਿਰਿਆ ਕਰਵਾਓ। ਅਪਰਤਵੇਂ ਪਰਿਵਰਤਨ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਗੁਬਾਰਾ ਫੁਲਾਉਣ ਲਈ ਕਹੋ ਅਤੇ ਫਿਰ ਨੁਕੀਲੀ ਪੈਨਸਿਲ ਨਾਲ ਛੇਕ ਕਰਨ ਲਈ ਕਹੋ। ਇਕ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਮੌਸਮ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਬਜ਼ੀਆਂ, ਕੱਪੜੇ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਪਰਿਵਰਤਨਾਂ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕਹੋ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਉਲਟਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਜਾਂ ਉਲਟਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਪਰਿਵਰਤਨਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਨ ਲਈ ਕਹੋ।
ਨਵੰਬਰ	ਪਾਠ-7 ਪੌਦਿਆਂ ਨੂੰ ਜਾਣੋ	<ul style="list-style-type: none"> ਕਿਰਿਆਤਮਕ ਵਿਧੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਵਿਗਿਆਨਕ ਸੋਚ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕਰਨਾ। ਪੱਤੇ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਭਾਗਾਂ ਨੂੰ ਕਲਾਤਮਕ ਦਿੱਸ਼ਟੀ ਨਾਲ ਬਣਾਉਣ ਤੇ ਸਾਕਾਰਾਤਮਕ ਸੋਚ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਹੋਣਾ। ਵਿਗਿਆਨਿਕ ਸੋਚ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਹੋਣਾ। 	<ul style="list-style-type: none"> ਗਲਾਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਤਿਹਾਈ ਪਾਣੀ ਨਾਲ ਭਰ ਕੇ ਉਸ ਵਿੱਚ ਨੀਲੀ/ਲਾਲ ਸਿਆਹੀ ਦੀਆਂ ਬੂਟਾਂ ਪਾਓ। ਬੂਟੇ ਦੇ ਤਣੇ ਨੂੰ ਧਰਤੀ ਨੇੜਿਓ ਕੱਟ ਕੇ ਗਿਲਾਸ ਵਿੱਚ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਰੱਖਣ ਲਈ ਕਹੋ। ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਟਾਹਣੀ ਵਿਖਾਓ। ਇਹ ਕਿਰਿਆ ਘਰ ਲਈ ਵੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਕਾਪੀ ਵਿੱਚ ਪੱਤੇ ਨੂੰ ਛਾਪਣ ਲਈ ਕਹੋ ਅਤੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿਓ। ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਗਮਲੇ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ ਬੂਟੇ ਦੀ ਟਾਹਣੀ ਤੇ ਪਾਲੀਬੀਨ ਦੀ ਥੈਲੀ ਬੰਨ ਕੇ ਉਤਸਰਜਨ ਕਿਰਿਆ ਸਮਝਾਓ।
ਪਾਠ-10	ਗਤੀ ਅਤੇ ਦੂਰੀਆਂ	<ul style="list-style-type: none"> ਖੇਡ-ਖੇਡ ਨਾਲ ਸਿੱਖਣ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਪੈਦਾ 	<ul style="list-style-type: none"> ਡੋਰੀ ਅਤੇ ਸਕੇਲ ਦਾ ਉਪਯੋਗ ਕਰਕੇ ਹਰੇਕ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਪੈਰ ਦੀ ਲੰਬਾਈ ਦਾ ਮਾਪ

	ਦਾ ਮਾਪਣ	<ul style="list-style-type: none"> ਕਰਨਾ ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਦਿਸ਼ਟੀ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਹੋਣਾ ਅਤੇ ਸੋਚ ਦਾ ਦਾਇਰਾ ਵੱਧਣਾ 	<ul style="list-style-type: none"> ਕਰਨ ਲਈ ਕਹੋ। ਸਰਲ ਰੇਖਾ ਅਤੇ ਵਕਰ ਰੇਖਾ ਨੂੰ ਧਾਰੇ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਕਾਪੀ ਤੇ ਬਨਾਉਣ ਲਈ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਕਹੋ। ਸਕੇਲ ਨੂੰ ਸਹੀ ਅਤੇ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਨ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਸਮਝਾਓ। ਚਕਰਾਕਾਰ ਗਤੀ ਅਤੇ ਆਵਰਤੀ ਗਤੀ ਦੀਆਂ ਤਿੰਨ-ਤਿੰਨ ਉਦਾਹਰਨਾਂ ਚਿੱਤਰਾਂ ਸਮੇਤ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕਹੋ।
--	---------	--	---

ਨਵੰਬਰ F.A-3

ਦਸੰਬਰ	<p>ਪਾਠ-9 ਸਜੀਵ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਚੌਗਿਰਦਾ</p>	<ul style="list-style-type: none"> ਚਿੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਵੇਖਕੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਹੋਣਾ। ਨਵੀਂ ਸਾਕਰਾਤਮ ਸੋਚ ਅਤੇ ਭੁਗੋਲਿਕ, ਵਾਤਾਵਰਣਿਕ ਕਾਰਕਾਂ ਬਾਰੇ ਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ। 	<ul style="list-style-type: none"> ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪੌਦਿਆਂ ਅਤੇ ਜੰਤੂਆਂ ਦੇ ਚਿੱਤਰ ਇੱਕਠੇ ਕਰਨ ਲਈ ਕਹੋ ਅਤੇ ਕਲਾਸ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਵਾਸ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। ਪਤਾ ਕਰੋ ਧੁਰਵੀ ਭਾਲੂ ਅਤੇ ਪੈਂਗੁਇਨ ਦੇ ਆਵਾਸ ਕਿੱਥੇ ਹਨ? ਦੋਹਾਂ ਜੰਤੂਆਂ ਦੇ ਦੋ-ਦੋ ਅਜਿਹੇ ਅਨੁਕੂਲਣ ਗੁਣ ਦੱਸੋ ਜਿਸ ਤੋਂ ਪਤਾ ਚਲ ਸਕੇ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਵਾਸ ਲਈ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਨੁਕੂਲਿਤ ਹਨ।
	<p>ਪਾਠ-14 ਜਲ</p>	<ul style="list-style-type: none"> ਪਾਣੀ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਪ੍ਰਤੀ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ। ਕੁਦਰਤੀ ਆਫਤਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਗਰੂਕ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਬਚਾਅ ਲਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣਾ। ਵਿਗਿਆਨਿਕ ਸੋਚ ਦਾ ਵਿਕਾਸ 	<ul style="list-style-type: none"> ਪਾਣੀ ਦੀ ਬਚਤ ਦੇ ਉਪਾਅ ਤੇ ਪੋਸਟਰ ਬਣਵਾਓ ਅਤੇ ਸਕੂਲ ਦੇ ਸੂਚਨਾ ਬੋਰਡ ਤੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਕਰੋ। ਪੁਗਣੀ ਮੈਗਜ਼ੀਨ /ਅਖਬਾਰ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਹੋਏ/ਸੋਕੇ ਦੇ ਚਿੱਤਰ ਇੱਕਠੇ ਕਰਕੇ ਕਾਪੀ ਵਿੱਚ ਚਿਪਕਾਣ ਲਈ ਕਹੋ। ਪਾਣੀ ਨਾਲ ਭਰੇ ਗਿਲਾਸ ਦੇ ਬਾਹਰ ਪਾਣੀ ਦੀਆਂ ਬੂੰਦਾਂ ਦਾ ਕਾਰਨ ਕਿਰਿਆ ਦੁਆਰਾ ਸਮਝਾਓ।
ਜਨਵਰੀ	<p>ਪਾਠ-15 ਸਾਡੇ ਚਾਰੇ ਪਾਸੇ ਹਵਾ</p>	<ul style="list-style-type: none"> ਖੇਡ-ਖੇਡ ਨਾਲ ਵਿਗਿਆਨ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ ਅਤੇ ਹਵਾ ਕਿਵੇਂ ਉਤਸ਼ਾਹ ਦਾ ਸ੍ਰੋਤ ਹੈ, ਬਾਰੇ ਦੱਸਣਾ। ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਉਤਸ਼ਾਹ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣਾ। ਸਧਾਰਨ ਕਿਰਿਆਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਦੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਨਾ ਸਿਖਾਉਣਾ। 	<ul style="list-style-type: none"> ਕਾਗਜ਼ ਦੀ ਫਿਰਕੀ ਬਣਾ ਕੇ, ਡੰਡੀ ਤੋਂ ਪਕੜ ਕੇ, ਹਵਾ ਵਿੱਚ ਘੁਮਾਓ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸਮਝਾਓ। ਜਲਦੀ ਮੌਮਬੱਤੀ ਤੇ ਕੱਚ ਦੇ ਗਲਾਸ ਨੂੰ ਉਲਟਾ ਕਰਕੇ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਹਵਾ ਵਿੱਚ ਆਕਸੀਜਨ ਦੀ ਹੋਂਦ ਨੂੰ ਦਿਖਾਓ। ਮਿੱਟੀ ਵਿਚਲੀ ਹਵਾ ਨੂੰ ਸਮਝਾਉਣ ਲਈ ਬੀਕਰ ਵਿੱਚ ਮਿੱਟੀ ਪਾ ਕੇ ਉਸ ਉੱਪਰ ਪਾਣੀ ਪਾਉ। ਉਸ ਵਿੱਚੋਂ ਨਿਕਲਦੇ ਬੁਲਬੁਲਿਆਂ ਦਾ ਕਾਰਨ ਵੀ ਦੱਸੋ।
	<p>ਪਾਠ-16 ਕੂੜੇ ਕਰਕਟ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਅਤੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ</p>	<ul style="list-style-type: none"> ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਵਿੱਚ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਣਾ ਸਿਖਾਉਣਾ। ਘਰੇਲੂ ਫਾਲਤੂ 	<ul style="list-style-type: none"> ਘਰ ਵਿੱਚ ਪਈਆਂ ਪੁਗਣੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਜਿਵੇਂ ਬੋਤਲਾਂ, ਚੂੜੀਆਂ, ਨਾਰੀਅਲ ਦਾ ਛਿੱਲੜ, ਵਧਾਈ ਕਾਰਡ ਅਤੇ ਹੋਰ ਅਣਉਪਯੋਗੀ ਵਸਤਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕਤਰ ਕਰਨ ਲਈ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੁੱਟਣ ਦੀ ਥਾਂ ਉਪਯੋਗੀ ਚੀਜ਼ਾਂ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਕਹੋ। ਕੂੜਾ ਕਰਕਟ ਤੋਂ ਖਾਦ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ

		<p>ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਮੁੜ ਵਰਤੋਂ ਬਾਰੇ ਜਾਗਰੂਕ ਕਰਨਾ</p> <ul style="list-style-type: none"> • ਪੁਨਰਚੱਕਰ, ਗਲਣਯੋਗ ਅਤੇ ਨਾਂ ਗਲਣਯੋਗ ਪਦਾਰਥਾਂ ਨੂੰ ਟਿਕਾਣੇ ਲਗਾਉਣਾ ਸਿਖਾਉਣਾ। • ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਸੋਚ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕਰਨ 	<p>ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਸਾਂਝਾ ਕਰੋ।</p> <ul style="list-style-type: none"> • ਸ਼੍ਰੀ ਵਿੱਚ ਨੀਲੇ ਅਤੇ ਹਰੇ ਕੂੜੇਦਾਨਾਂ ਦੀ ਉਪਯੋਗਤਾ ਬਾਰੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਦੱਸੋ।
--	--	--	---

ਜਮਾਤ : ਸੱਤਵੀ

ਵਿਸ਼ਾ: ਸਾਇਸ

ਮਹੀਨਾਵਾਰ ਸਿਲੇਬਸ ਸਾਲ 2015-16

ਮਹੀਨਾ	ਅਧਿਆਇ	ਉਦੇਸ਼	ਕਿਰਿਆਵਾਂ
ਅਕਤੂਬਰ	ਪਾਠ-8, ਤੂਢਾਨ ਚੱਕਰਵਾਤ	ਪੌਣ, ਅਤੇ ਚੱਕਰਵਾਤ	<p>ਚੱਕਰਵਾਤ (ਟਾਰਨੈਡੋ), ਵਾਵਰੋਲੇ ਦੇ ਆਉਣ ਦੇ ਕਾਰਨ ਅਤੇ ਬਚਾਉ ਦੇ ਉਪਾਅ</p> <ul style="list-style-type: none"> ਤੂਢਾਨ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸਾਧਨਾ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨਾ। ਹਵਾ ਦਬਾਉ ਪਾਊਂਟੀ ਹੈ, ਕਿਰਿਆ ਰਾਹੀਂ ਦਰਸਾਉਣਾ। ਗਰਮ ਕਰਨ ਤੇ ਹਵਾ ਫੈਲਦੀ ਹੈ।
	ਪਾਠ-15 ਪ੍ਰਕਾਸ਼		<ul style="list-style-type: none"> ਸਮਤਲ ਦਰਪਣ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਪ੍ਰਤੀਬਿੰਬ ਦੇ ਲੱਛਣ ਗੋਲਾਕਾਰ ਦਰਪਣ ਪ੍ਰਿਜਮ ਬਾਰੇ ਖੇਡ-ਖੇਡ ਵਿੱਚ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹਾਸਿਲ ਕਰਨਾ ਕਿ ਸਫੈਦ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸੱਤ ਰੰਗਾਂ ਤੋਂ ਮਿਲ ਕੇ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਕੰਧ ਜਾਂ ਸਫੈਦ ਕਾਗਜ ਦੇ ਪਰਦੇ ਤੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੇ ਪਰਾਵਰਤਣਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਣਾ। ਵਾਸਤਵਿਕ ਅਤੇ ਆਭਾਸੀ ਪ੍ਰਤੀਬਿੰਬਾਂ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨਾ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਰਾਹੀਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਬਿੰਬ ਜਾਣਨ ਲਈ ਕ੍ਰਿਤੀ ਕਿਰਿਆ ਕਰਨਾ। ਪੰਦਿਆਂ ਅਤੇ ਜੰਤੂਆਂ ਦੀ ਸਾਹ ਕਿਰਿਆ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨਾ।
ਨਵੰਬਰ	ਪਾਠ-10 ਜੀਵਾਂ ਵਿੱਚ ਸਾਹ ਕਿਰਿਆ		<p>ਮਨੁੱਖੀ ਸਾਹ ਕਿਰਿਆ ਦੀ ਵਿਧੀ ਅਤੇ ਪੰਦਿਆ ਅਤੇ ਜੰਤੂਆਂ ਵਿੱਚ ਸਾਹ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣਾ।</p> <p>ਜੜ੍ਹਾਂ ਰਾਹੀਂ ਅਣਆਕਸੀ ਸਾਹ ਕਿਰਿਆ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨਾ। ਬੀਜਾਂ ਵਿੱਚ ਸਾਹ ਕਿਰਿਆ ਦੌਰਾਨ ਤਾਪ ਨਿਕਾਸ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨਾ।</p>
	ਪਾਠ-14 ਬਿਜਲੀ ਧਾਰਾ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ		<p>ਘਰ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਉਪਕਰਣਾਂ ਨੂੰ ਜਾਨਣ ਦੀ ਉਤਸੁਕਤਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ।</p> <ul style="list-style-type: none"> ਬਿਜਲੀ ਧਾਰਾ ਦੇ ਤਾਪਨ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਪ੍ਰਯੋਗ ਰਾਹੀਂ ਦਰਸਾਉਣਾ। ਸਾਧਾਰਣ ਬਿਜਲੀ ਚੁੰਬਕ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ। ਬਿਜਲੀ ਧਾਰਾ ਦੇ ਚੁੰਬਕੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਕਿਰਿਆ ਕਰਨਾ। ਬਿਜਲੀ ਫਿਊਜ਼ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ।
ਦਸੰਬਰ	ਪਾਠ-17 ਜੰਗਲ-ਸਾਡੀ ਜੀਵਨ ਰੇਖਾ		<p>ਪੰਦਿਆਂ ਅਤੇ ਜਾਨਵਰਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ਬਿਤਕ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨੂੰ ਬਣਾਏ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਭੂਮਿਕਾ ਪ੍ਰਤੀ ਰੁਚੀ ਪੈਦਾ ਕਰਨ।</p> <ul style="list-style-type: none"> ਪੰਦਿਆਂ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਿਸਮ ਦੇ ਪੱਤੇ ਅਤੇ ਬੀਜ਼ ਇੱਕਠਾ ਕਰਨਾ।
	ਪਾਠ-12 ਪੰਦਿਆਂ ਪ੍ਰਜ਼ਣਨ	ਵਿੱਚ	<p>ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੇਖਣ ਦੀ ਕੌਸ਼ਲਤਾ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕਰਨਾ, ਪ੍ਰਜ਼ਣਨ ਦੀਆਂ ਵਿਧੀਆਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣਾ।</p> <ul style="list-style-type: none"> ਪੰਦਿਆਂ ਵਿੱਚ ਫੁੱਲਾਂ ਤੋਂ ਫਲਾ ਅਤੇ ਬੀਜਾਂ ਦੇ ਬਣਨ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨਾ। ਕੀਟਾਂ ਰਾਹੀਂ ਅਤੇ ਹਵਾ ਰਾਹੀਂ ਪਰਾਗਣ ਕਿਰਿਆ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨਾ। ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਾਰਕਾਂ ਰਾਹੀਂ ਫਲਾਂ, ਬੀਜਾਂ ਦੇ ਬਿਖਰਨ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨਾ।
ਜਨਵਰੀ	ਪਾਠ-11 ਜੰਤੂਆਂ ਅਤੇ ਪੰਦਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪਰਿਵਹਨ		<p>ਪੰਦਿਆਂ ਅਤੇ ਜੀਵਾਂ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਕਿਰਿਆਵਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣਾ।</p> <ul style="list-style-type: none"> ਤਣੇ ਰਾਹੀਂ ਪਾਣੀ ਦਾ ਸਥਾਨਾਂਤਰਣ ਅਤੇ ਵਾਸ਼ਪ-ਉਤਸੁਕਣ ਕਿਰਿਆ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨਾ। ਕਸਰਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਬਜ ਅਤੇ ਦਿਲ ਦੀ ਧੜਕਣ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨਾ।
	ਪਾਠ-18 ਵਿਅਰਥ ਪਾਣੀ ਦੀ		<p>ਪਾਣੀ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ, ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ, ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਕਾਰਨ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ</p> <ul style="list-style-type: none"> ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਖੜ੍ਹੇ ਪਾਣੀ ਅਤੇ ਜਲ ਪ੍ਰਵਾਹ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਕੇ ਧਰਤੀ ਹੇਠਲੇ ਪਾਣੀ ਦੂਸ਼ਿਤ ਹੋਣ

	ਕਾਣੀ	ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣਾ।	<ul style="list-style-type: none"> ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨਾ। ਆਪਣੇ ਘਰ ਦੀ ਸੀਵਰੇਜ਼ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨਾ।
	ਪਾਠ-16 ਪਾਣੀ ਇੱਕ ਅਨਮੋਲ ਸਾਧਨ	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ ਦੀ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਤਾ ਕਾਰਨ ਵਾਤਾਵਰਣ ਨੂੰ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਨੁਕਸਾਨ ਸਬੰਧੀ Data ਇੱਕਠਾ ਕਰਨ, ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਨ ਦੀ ਤੁਚੀ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ।	<ul style="list-style-type: none"> ਅਖਬਾਰਾਂ ਅਤੇ ਮੈਗਜ਼ੀਨ ਵਿੱਚੋਂ ਪਾਣੀ ਦੀ ਕਮੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਖਬਰਾਂ ਅਤੇ ਚਿੱਤਰ ਦੀਆਂ ਕਾਤਰਾਂ ਇੱਕਠੀਆਂ ਕਰਨਾ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਨਕਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਉਹ ਸਥਾਨ ਲੱਭਣਾ ਜਿੱਥੇ ਤੁਸੀਂ ਰਹਿੰਦੇ ਹੋ।
ਫਰਵਰੀ	ਪਾਠ-7 ਮੌਸਮ, ਜਲਵਾਯੂ ਅਨੁਸਾਰ ਜੰਤੂਆਂ ਵਿੱਚ ਅਨੁਕੂਲਨ	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿੱਚ- ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਹਲਾਤਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਨਣ ਦੀ ਤੁਚੀ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ।	<ul style="list-style-type: none"> ਦਿਨ ਦੀ ਲੰਬਾਈ, ਹਵਾ ਵਿੱਚ ਨਮੀ, ਤਾਪਮਾਨ ਆਦਿ ਵਰਗੇ ਦੈਨਿਕ ਪਰਿਵਰਤਨਾਂ ਲਈ ਗ੍ਰਾਫ਼ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ।

ਜਮਾਤ : ਅਠੱਵੀਂ

ਵਿਸ਼ਾ: ਸਾਇੰਸ

ਮਹੀਨਾਵਾਰ ਸਿਲੇਬਸ ਸਾਲ 2015-16

ਮਹੀਨਾ	ਅਧਿਆਇ	ਉਦੇਸ਼	ਕਿਰਿਆਵਾਂ
ਅਕਤੂਬਰ	ਪਾਠ-6 ਜਾਲਣ ਅਤੇ ਲਾਟ	ਉਤਸੁਕਤਾ ਵਧਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਲਾਟ ਦੇ ਭਾਗਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣ੍ਹ ਕਰਵਾਉਣਾ।	<ul style="list-style-type: none"> ਮੌਮਥਤੀ ਦੀ ਲਾਟ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਭਾਗਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਤਾਪਮਾਨ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨਾ। ਜਲਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਕਿਰਿਆ ਕਰਨੀ।
	ਪਾਠ-12 ਰਗੜ	ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚੋਂ ਉਦਾਹਰਨਾਂ ਲੈ ਕੇ ਰਗੜ ਬਲ ਦੇ ਲਾਭ ਅਤੇ ਹਾਨੀਆਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਿਆਸਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ।	<ul style="list-style-type: none"> ਅਧਿਐਨ ਕਰਨਾ- ਕੀ ਰਗੜ ਬੱਲ ਦੋ ਸਪਰਸ਼ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਸਤਾਵਾਂ ਦੀ ਬਣਤਰ ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ? ਕਿਰਿਆ ਰਾਹੀਂ ਦਰਸਾਉਣਾ ਕਿ ਰਗੜ ਰਾਹੀਂ ਤਾਪ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਰਗੜ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕਰਨ ਦੇ ਤਰੀਕਿਆਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣਾ।
ਨਵੰਬਰ	ਪਾਠ-13 ਧੂਨੀ	ਕੰਪਨ ਨੂੰ ਸਮਝਾਉਣ ਲਈ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਰੋਚਕਤਾ ਵਧਾਉਣਾ।	<ul style="list-style-type: none"> ਸਿੱਧ ਕਰਨਾ ਕਿ ਧੂਨੀ ਸੰਚਾਰ ਲਈ ਮਾਧਿਅਮ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਕੰਪਨ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਆਵਾਜ਼ ਪੈਦਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ, ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਿਰਿਆ ਕਰਵਾਉਣੀ।
ਅਕਤੂਬਰ- ਨਵੰਬਰ ਦੀ ਦੁਹਰਾਈ F. A. 3- Evaluation			
ਦਸੰਬਰ	ਪਾਠ-9 ਜੰਤੂਆਂ ਪ੍ਰਜਣਨ	ਪ੍ਰੈਖਣ ਦੀ ਕੋਮਲਤਾ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕਰਨਾ	ਚਾਰਟ ਅਤੇ ਮਾਡਲ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਅਲਿੰਗੀ ਜਣਨ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਧੀਆ ਬਾਰੇ ਸਮਝਾਉਣਾ।
	ਪਾਠ-10 ਕਿਸ਼ੋਰ ਅਵਸਥਾ ਵੱਲ	ਕਿਸ਼ੋਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵਰਤਾਓ ਸਬੰਧੀ ਸਾਕਾਰਾਤਮਕ ਸੋਚ ਪੈਦਾ ਕਰਨੀ।	ਕਿਸ਼ੋਰ ਅਵਸਥਾ ਦੌਰਾਨ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀਆਂ ਭੋਜਨ ਸਬੰਧੀ ਜ਼ਰੂਰਤਾ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣਾ।
ਜਨਵਰੀ	ਪਾਠ-14 ਬਿਜਲੀ ਧਾਰਾ ਦੇ ਰਸਾਇਣਿਕ ਪ੍ਰਭਾਵ	ਵਿਗਿਆਨਿਕ ਸੋਚ ਨੂੰ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਅਪਣਾਉਣ ਬਾਰੇ ਰੁਚੀ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ।	<ul style="list-style-type: none"> ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਬਿਜਲੀ ਚਾਲਕਤਾ ਦਾ ਪਤਾ ਕਰਨਾ। ਅਜਿਹੇ ਤਰਲ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਪਹਿਚਾਣ ਕਰਨੀ ਜੋ ਬਿਜਲੀ ਦੇ ਸੁਚਾਲਕ ਅਤੇ ਕੁਚਾਲਕ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਬਿਜਲੀ ਮੁੱਲਮਾਕਰਨ ਦੀ ਕਿਰਿਆ ਕਰਵਾਉਣਾ।
	ਪਾਠ-17 ਤਾਰੇ ਅਤੇ ਸੂਰਜੀ ਪਰਿਵਾਰ	ਵਹਿਮਾ-ਭਰਮਾ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਉੱਠ ਕੇ ਵਿਗਿਆਨਿਕ ਢੰਗਾਂ ਨਾਲ ਸੋਚਣ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨੀ।	<ul style="list-style-type: none"> ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਤਾਰਾ ਝੁੰਡਾਂ ਜਾਂ ਤਾਰਾ ਮੰਡਲਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਣਾ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਸੂਰਜ ਦੁਆਲੇ ਗ੍ਰਹਿਆਂ ਦੇ ਪੱਥਰ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣਾ। ਭਾਰਤ ਦੁਆਰਾ ਛੱਡੇ ਗਏ ਉਪਗ੍ਰਹਿਆਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ।
ਦਸੰਬਰ ਅਤੇ ਜਨਵਰੀ ਦੀ ਦੁਹਰਾਈ Evaluation- FA₄			
ਫਰਵਰੀ	ਪਾਠ-18 ਹਵਾ ਅਤੇ ਪਾਣੀ ਦਾ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ	<ul style="list-style-type: none"> ਹਵਾ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਬਾਰੇ ਕਾਰਨ, ਬਚਾਅ ਬਾਰੇ ਜਾਣ੍ਹ ਕਰਵਾਉਣਾ। ਪਾਣੀ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣ ਲਈ ਅਤੇ ਸ਼ੁੱਧ ਕਰਨ ਬਾਰੇ 	<ul style="list-style-type: none"> ਸੜਕ ਤੇ ਵਧਦੀ ਵਾਹਨਾਂ ਦੀ ਸੰਖਿਆ ਨਾਲ ਹਵਾ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣੀ। ਗੰਗਾ ਸੁਧੀਕਰਨ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਬਾਰੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣੀ।

		ਸੋਚ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕਰਨਾ।	
ਮਾਰਚ	ਦੂਹਰਾਈ S.A.-2		

ਜਮਾਤ : ਦਸਵੀਂ

ਵਿਸ਼ਾ: ਸਾਇੰਸ

ਮਹੀਨਾਵਾਰ ਸਿਲੇਬਸ ਸਾਲ 2015-16

ਮਹੀਨਾ	ਅਧਿਆਇ	ਉਦੇਸ਼	ਕਿਰਿਆਵਾਂ
ਅਕਤੂਬਰ	• ਪਾਠ-12 ਕਾਰਬਨ ਦੇ ਯੋਗਿਕ।	<ul style="list-style-type: none"> ਬੱਚੇ ਜਾਣ ਜਾਣਗੇ ਕਿ ਸਾਰੇ ਜੀਵਾਂ ਵਿੱਚ ਕਾਰਬਨ ਪਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਸਾਬਣ ਅਤੇ ਮੈਲ ਨਿਵਾਰਕ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ 	<ul style="list-style-type: none"> ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸ੍ਰੋਤਾਂ ਤੋਂ ਪਾਣੀ ਲੈ ਕੇ ਸਾਬਣ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਹਲਕੇ ਅਤੇ ਭਾਰੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਵਾਉਣਾ। ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਅਚਾਰ, ਜੈਲੀ, ਚਟਨੀ, ਜੈਮ ਬਣਾਉਂਦੇ ਸਮੇਂ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਸੁਰੱਖਿਆਤਮਕ ਪਦਾਰਥਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣੀ।
	• ਪਾਠ-17 ਕਾਬੂ ਅਤੇ ਤਾਲਮੇਲ	<ul style="list-style-type: none"> ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਾਰਬਨ ਦੇ ਯੋਗਿਕ ਦੇ ਗੁਣ। ਪੌਦੇ ਅਤੇ ਜੰਤੂ ਵਾਤਾਵਰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੰਤੁਲਨ ਬਣਾਈ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਪ੍ਰਤੀ-ਵਰਤੀ, ਕਿਰਿਆਵਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਨਗੇ। 	<ul style="list-style-type: none"> ਨੱਕ ਵਿੱਚ ਅਣਚਾਹੀ ਵਸਤੂ ਪੈ ਜਾਣ ਤੇ ਛਿੱਕ ਆਉਣ ਦੇ ਕਾਰਨ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣਾ। ਲਾਜਵੰਤੀ (ਛੂਈ-ਮੂਝੀ) ਦੇ ਪੌਦੇ ਦੀਆਂ ਪੱਤੀਆਂ ਦਾ ਹੱਥ ਲਗਾਉਣ ਤੇ ਸੁੰਘੜਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਦੱਸਣਾ।
ਨਵੰਬਰ	ਪਾਠ-8 ਬ੍ਰਾਹਮੰਡ	ਆਕਾਸ਼ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਾਰੇ ਅਤੇ ਤਾਰਾਂ ਝੁੰਡਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਚਾਣ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਗ੍ਰਹਿ ਅਤੇ ਤਾਰੇ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਕਰ ਸਕਣਗੇ।	<ul style="list-style-type: none"> ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਾਰਾ ਸਮੂਹਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣਾ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਮੂਹਾਂ ਦੇ ਮਾਡਲ ਬਣਵਾਉਣਾ। ਮਾਡਲ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਗ੍ਰਹਿਆਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣਾ। ਭਾਰਤ ਵੱਲੋਂ ਛੱਡੇ ਗਏ ਉਪਗ੍ਰਹਿਆਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣਾ।
	ਪਾਠ-18 ਪ੍ਰਜਣਨ	<ul style="list-style-type: none"> ਪੌਦਿਆਂ ਅਤੇ ਜੰਤੂਆਂ ਵਿੱਚ ਅਲਿੰਗੀ ਅਤੇ ਲਿੰਗੀ ਪ੍ਰਜਣਨ ਛੁੱਲ ਦੇ ਭਾਗ ਏਡਜ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਏਡਜ ਪ੍ਰਤੀ ਧਾਰਨਾ ਬਦਲਣ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਮਿਲੇਗੀ। 	<ul style="list-style-type: none"> ਸਬਾਈ ਸਲਾਇਡਾਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਪੌਦਿਆਂ (ਪਿਆਜ਼, ਲੱਸਣ, ਅਦਰਕ, ਪੁਦੀਨਾ, ਬ੍ਰਾਈਓਫਾਇਲਮ, ਆਲੂ) ਵਿੱਚ ਕਾਇਕ ਪ੍ਰਜਣਨ ਦੇ ਢੰਗਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣਾ। ਛੁੱਲ (ਚਾਇਨਾ-ਰੋਜ਼) ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਭਾਗਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣਾ।
ਦਸੰਬਰ	ਪਾਠ-11 ਯਾਤਾਂ ਅਤੇ ਅਧਾਤਾਂ	<ul style="list-style-type: none"> ਧਾਤਾਂ ਅਤੇ ਅਧਾਤਾਂ ਦੀ ਪਹਿਚਾਣ ਧਾਤਾਂ ਕਿਥੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅਤੇ ਧਾਤਾਂ ਦੀ ਸਫ਼ਾਈ ਦੀਆਂ ਵਿਧੀਆਂ। 	<ul style="list-style-type: none"> ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪਦਾਰਥ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਤੋਂ ਇੱਕਥੋਂ ਕਰਕੇ ਧਾਤਾਂ-ਅਧਾਤਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣੀ। Na, K, Cu, Zn, Fe ਲੈ ਕੇ ਤੇਜ਼ਾਬ ਨਾਲ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਕਰਵਾ ਕੇ ਕਿਰਿਆਸ਼ੀਲਤਾ ਲੜੀ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣੀ।

		<ul style="list-style-type: none"> • ਧਾਤਾਂ ਅਤੇ ਅਧਾਤਾਂ ਦੇ ਰਸਾਇਣਕ ਗੁਣਾ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ। 	<ul style="list-style-type: none"> • ਲੋਹੇ ਨੂੰ ਜੰਗ ਲੱਗਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਕਿਰਿਆ ਕਰਵਾਉਣਾ।
	ਪਾਠ-19 ਅਨੂਵੰਸ਼ਕਤਾ ਅਤੇ ਜੀਵ ਵਿਕਾਸ	<p>ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਜਾਣ ਜਾਣਗੇ ਕਿ ਸਾਡੀ ਸ਼ਕਲ ਸਾਡੇ Parents ਨਾਲ ਕਿਉਂ ਮਿਲਦੀ ਹੈ?</p> <p>ਸਰੀਰ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੇ ਅਵਸ਼ੇਸ਼ੀ ਅੰਗ ਪਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ?</p> <p>ਜੀਵਾਂ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋਇਆ।</p>	ਚਾਰਟ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਸਮਜਾਤੀ ਤੇ ਸਮਰੂਪ ਅੰਗਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣਾ।
ਜਨਵਰੀ	ਪਾਠ-7 ਨਿਊਕਲੀ ਵਿਖੰਡਨ ਅਤੇ ਸੰਜੋਯਨ	ਨਿਊਕਲੀਅਸ ਦੀ ਬਣਤਰ ਨਿਊਕਲੀਅਸ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆਵਾਂ ਅਤੇ ਨਿਊਕਲੀ ਰਿਅਕਟਰ ਕਿਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ।	ਚਾਰਟ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਚੇਨ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਸਮਝਾਉਣਾ।
	ਪਾਠ-15 ਪਦਾਰਥਾਂ ਸਥਾਨਾਂਤਰਨ	<p>ਦਾ</p> <ul style="list-style-type: none"> • ਦਿਲ ਦੀ ਬਣਤਰ ਅਤੇ ਦਿਲ ਵਿੱਚ ਖੂਨ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। • ਖੂਨ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅੰਸ਼ ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ Blood group 	<p>ਕਲਾਸ ਵਿੱਚ ਬੱਚਿਆਂ ਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੱਲਡ ਗਰੂਪ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਇੱਕਤਰ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰਨੀ।</p> <p>ਚਾਰਟ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਲਹੂ ਗੇੜ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣਾ।</p>
ਫਰਵਰੀ	ਪ੍ਰੀ ਬੋਰਡ ਅਤੇ ਦੂਹਰਾਈ		
ਮਾਰਚ	ਸਲਾਨਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ		

ਜਮਾਤ : ਨੌਵੀਂ

ਵਿਸ਼ਾ: ਸਾਇਸ

ਮਹੀਨਾਵਾਰ ਸਿਲੇਬਸ ਸਾਲ 2015-16

ਅਕਤੂਬਰ	ਪਾਠ-3 ਪਰਮਾਣੂ ਅਤੇ ਅਣੂ	ਤੱਤਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣਦੇ ਹੋਏ ਸੂਤਰ ਲਿਖਣ ਦਾ ਢੰਗ	<ul style="list-style-type: none"> ਤਾਸ਼ ਦੇ ਪੱਤਿਆ ਵਾਂਗ ਤੱਤਾਂ ਦੇ ਸੰਕੇਤਾਂ ਅਤੇ ਸੰਯੋਜਕਤਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਕਿਰਿਆ ਕਰਵਾਉਣ। ਦਵਾਈਆਂ ਦੇ ਖਾਲੀ ਪੈਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਯੋਗਿਕਾਂ ਦੇ ਸੂਤਰ ਲਿਖਣ ਦਾ ਢੰਗ ਸਿਖਾਉਣ ਦੀ ਕਿਰਿਆ। (Pg. 51)
	ਪਾਠ-7 ਸੰਜੀਵਾਂ ਵਿਭਿੰਨਤਾਂ	ਵਿੱਚ ਪੌਦਿਆਂ ਅਤੇ ਜੰਤੂਆਂ ਦੇ ਵਰਗੀਕਰਨ ਬਾਰੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਉਣਾ।	ਚਾਰਟ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਪੌਦਿਆਂ ਅਤੇ ਜੰਤੂਆਂ ਦਾ ਵਰਗੀਕਰਨ ਕਰਵਾਉਣਾ।
ਨਵੰਬਰ	ਪਾਠ-7 ਸੰਜੀਵਾਂ ਵਿਭਿੰਨਤਾ	ਵਿੱਚ ਪੌਦਿਆਂ ਅਤੇ ਜੰਤੂਆਂ ਦੇ ਵਰਗੀਕਰਨ ਬਾਰੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਉਣਾ।	ਚਾਰਟ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਪੌਦਿਆਂ ਅਤੇ ਜੰਤੂਆਂ ਦਾ ਵਰਗੀਕਰਨ ਕਰਵਾਉਣਾ।
	ਪਾਠ-4 ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਦੀ ਬਣਤਰ	ਤੱਤਾਂ ਦੀ ਸਹੀ ਇਲੈਕਟ੍ਰੋਨਿਕ ਤਰਤੀਬ ਬਾਰੇ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਉਣਾ।	ਮਾਡਲ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਪਹਿਲੇ ਅਠਾਰਾਂ ਤੱਤਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਮਾਣਵੀਂ ਸੰਰਚਨਾ ਦੀ ਕਿਰਿਆ ਕਰਵਾਉਣੀ।
ਦਸੰਬਰ	ਪਾਠ-10 ਗੁਰੂਤਾ-ਆਕਰਸ਼ਣ	ਪਾਣੀ ਦੀ ਸੜਾ ਤੇ ਰੱਖੀ ਵਸਤੂ ਤੈਰਦੀ ਜਾਂ ਛੁੱਬਦੀ ਕਿਉਂ ਹੈ, ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣਾ।	ਆਰਕੀਮਿਡੀਜ਼ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਸਿੱਧ ਕਰਵਾਉਣਾ।
	ਪਾਠ-15 ਖਾਦ-ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੇ ਸੰਸਾਧਨ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ	ਰਸਾਇਣਿਕ ਅਤੇ ਜੈਵਿਕ ਖਾਦ ਵਿੱਚ ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਅੰਤਰ	ਵਰਮੀਕੰਪੋਸਟ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਰਾਹੀਂ ਜੈਵਿਕ ਖਾਦ ਬਾਰੇ ਦੱਸਣਾ।
ਜਨਵਰੀ	ਪਾਠ-12 ਧੁਨੀ	<ul style="list-style-type: none"> ਧੁਨੀ ਕੰਪਨ ਦੁਆਰਾ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣਾ। ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮਾਧਿਅਮ ਵਿੱਚ ਧੁਨੀ ਦੀ ਚਾਲ 	<ul style="list-style-type: none"> ਧੁਨੀ ਦੇ ਸੰਚਾਰ ਲਈ ਮਾਧਿਅਮ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਧੁਨੀ ਦੇ ਪਰਾਵਰਤਨ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਸਿੱਧ ਕਰਨਾ। ਹਵਾ, ਪਾਣੀ ਅਤੇ ਲੋਹੇ ਵਿੱਚ ਕਿਸ ਮਾਧਿਅਮ ਵਿੱਚ ਧੁਨੀ ਦੀ ਚਾਲ ਤੇਜ਼ ਹੈ, ਕਿਰਿਆ ਰਾਹੀਂ ਦੱਸਣਾ।
	ਪਾਠ-14 ਕੁਦਰਤੀ ਸੰਸਾਧਨ	<ul style="list-style-type: none"> ਗਰਮੀਆਂ ਕਿਉਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਗਰਮ ਅਤੇ ਸਰਦੀਆਂ ਵਿੱਚ ਕਿਉਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਠੰਢ ਹੁੰਦੀ ਹੈ? ਬਰਮਾਮੀਟਰ ਦੀ ਪੜਤ ਲੈਣਾ। 	<ul style="list-style-type: none"> ਹਰਾ ਗ੍ਰੌਹਿ ਪ੍ਰਭਾਵ ਕਿਰਿਆ ਰਾਹੀਂ ਦਰਸਾਉਣਾ। ਘਰ ਅਤੇ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਪਾਣੀ ਦੇ ਸਰੋਤ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਹੋਣ ਦੇ ਕਾਰਨ ਬਾਰੇ ਸਮਝਾਉਣਾ। ਬੱਦਲ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਣਦੇ ਹਨ, ਕਿਰਿਆ ਰਾਹੀਂ ਦਰਸਾਉ (Pg. -215) ਲੈਬੋਰਟਰੀ ਬਰਮਾਮੀਟਰ ਦੇਖਣਾ, ਦੱਸਣਾ।
ਫਰਵਰੀ	ਪ੍ਰੀ-ਬੋਰਡ ਅਤੇ ਦੁਹਰਾਈ		
ਮਾਰਚ	ਸਾਲਾਨਾ ਪ੍ਰੀਕਿਅਤ		